POORTAOL

Gratis vestingcourant voor en door bewoners van de vesting van Woudrichem • Jaargang 24 • 5 oktober 2026 •

Vestingbewoner klaart unieke klus

Als een echte piloot kunnen de kinderen in het Bio Vakantieoord in Arnhem zich achter de knoppen van een Boeing 737-cockpit nestelen. Bedank Jan Willem de Joode uit de Molenstraat en zijn baas daarvoor.
Bio Vakantieoord werd in 1927 opgericht door de Nederlandse bioscoopbond en de filmman Abraham Tuschinski. Het heeft altijd zijn band met de film behouden. Vandaar de naam Bio.
"Toen ik jong was, gingen ze met de collectenbus in de bioscoop en verzamelden geld voor het park", herinnert Jan Willem zich.
Tegenwoordig is het een vakantiepark voor gezinnen met een gehandicapt kind.

Jan Willem begon als vrachtwagenmonteur. Bij een ongeluk in Ethiopië in 2006 verloor hij een vinger. Sindsdien heeft hij in heel Europa vluchtsimulatoren geplaatst: "Elk type vliegtuig moet een eigen simulator hebben waar de piloten twee keer per jaar mee kunnen oefenen. Dat is op alle luchthavens zo."
Wanneer een vliegtuig wordt gesloopt, haalt men de cockpit eruit en gebruikt die voor een simulator. "Ik heb ooit een vliegtuig dat in Stockholm buiten gebruik was gehaald, naar Tasjkent in Oezbekistan vervoerd."

De opdracht bij Bio Vakantieoord dwong hem tot bepaalde compromissen. Het is voornamelijk een Boeing 737/800. Maar een echte piloot zou meteen zien dat niet alles klopt. Om plek te maken voor een rolstoel moest Jan Willem onderdelen van een ander Boeing-type gebruiken. De stoelen waar begeleiders zitten, komen uit de businessklasse van KLM.

Drie grote schermen tonen de lucht, de landingsbaan en bergen zodat de piloot het idee krijgt van een echte reis.
"Het was een klus die maanden duurde." Maar begin september konden de kinderen beginnen met vliegen.
Aan zo dichtbij huis en familie werken is Jan Willem niet gewend. Vaak is hij weken weg. "Ik vlieg 55-60 keer per jaar."
Het werken over de hele wereld wordt goed gecompenseerd door zijn honkvastheid privé. Geboren in de Koepoortstraat 67 jaar geleden, verhuisde hij als zesjarige naar het huis in de Molenstraat waar hij opgroeide en bleef. Het huis deelt hij nu met zijn vrouw Sofie en de Sint-Bernard hond Arie, genaamd Aai, 90 kilo trouwe liefde. Jan Willem wil graag nog een beetje doorwerken. "Maar als de kleinkinderen mij nodig hebben, ben ik thuis."

Meer info? Kijk op:
www.biovakantieoord.nl

Herfst

van boekjes lezen op 't balkon
en drankjes drinken in de zon

van paradijs en parasol
naar paraplu en -cetamol
met hoofd vol watten, kop vol snot
een rauwe hoest en dito strot

nou, welkom herfst,
je mag er wezen

ik ga in bad
een boekje lezen

Stilla Maris

Redactie & reporters:

Ewa Wildmark • Joyce Zuidam
• Ronald van den Ende •
• Arie Metz • Leo Fliervoet •
• Foto's door redactie,
J.W.de Joode en Bio Vakantieoord
Uitgave van Stichting 't Poortaol

Bijeenkomst over muurtekening

Op dinsdag 20 oktober wordt de 2e informatieavond voor vestingbewoners in het Arsenaal gehouden.

De eerste is alweer dik 2 jaar geleden en bracht volop inspiratie over wat wel en wat liever niet. Tussentijds informeerden de initiatiefneemers de aanwezigen op de Maas!-avonden. Nu staat de werkgroep aan de vooravond van realisatie, vertellen ze waar ze staan en halen nog graag nieuwe wijsheden en verhalen op.

De muurschildering verbeeldt straks de historie van de Kloosterhof met een nadrukkelijke plek voor zuster Bartje. Zij was een bijzondere vrouw die zich vele jaren inzette voor de vestingbewoners. Een muurvullend verhaal is nieuw voor de vesting. Dat vraagt goede voorbereiding, samen met Bazalt Wonen en gemeente Altena.
De werkgroep functioneert inmiddels onder de vlag van Stichting Buurtkunst Woudrichem en de 1e financiële bijdragen zijn toegezegd.
De werkgroep droomt al over de toekomst: "Met de realisatie leveren we een waardevolle bijdrage aan het Woerkums erfgoed. En hoe mooi is het als deze muurschildering een nieuwe halte is voor stadswandelingen, voor toeristen en leerlingen van de scholen in Altena.

Komt allen! Luister en praat mee op 20 oktober. Entree gratis en aanvang 19.30 uur.

Vesting got talent

Hij heet Tristan, is 17 jaar en een geboren en getogen vestingbewoner. Tristan is zanger bij de rockband 'Fighters of the Flesh', een regiorockband met veel talent.

"In januari heb ik aan het project 'Express Yourself' meegedaan. Ik had eigenlijk geen enkele ervaring in het maken van rockmuziek. Maar dat maakte bij 'Express Yourself' niets uit, eigenlijk mocht iedereen tussen de 10 en 18 jaar er aan meedoen. We kregen 6 weken lang begeleiding van ervaren muzikanten, om als 'rockgroep' wekelijks bekende rocknummers in te studeren. Bandcoaching noemen ze dat. En dat was niet alleen heel gaaf, ik heb er ook onwijs veel van geleerd. Precies toen ik klaar was met het project, werd ik gevraagd door de gitarist van 'Fighters of the Flesh' om bij hun te komen zingen. Hun zanger was namelijk opgestapt. Dus dat was heel gaaf voor mij."

Inmiddels wordt er stevig gerepeteerd in de oefenruimte van de vader van gitarist Mees Marton in Nieuwendijk. "Die zit namelijk ook in een band en hij helpt ons ook aan optredens en zo."

Niet onverdienstelijk kennelijk want de band heeft al twee keer op de bühne gestaan.
"Twee weken geleden stonden we bij Poppodium 'Xinix' in Nieuwendijk op een groot feest omdat SLIM 45 jaar bestond*. We speelden na het optreden van 'De Roefband' (waarin vestinggenoot Martin Koek basgitaar speelt).

Het was echt een heel gaaf optreden. We speelden nummers van 'Tenacious D', 'Limp Bizkit' en van 'The Beatles'. Natuurlijk ging er soms iets mis, maar het publiek vond het heel leuk. Zelf ben ik vooral een fan van Jim Morrison van 'The Doors' maar juist die mix van verschillende stijlen vind ik heel leuk".

Tot slot heeft Tristan nog een opmerking over de Vesting. "Van mijn vader begrijp ik dat er vroeger in de Veste een jongerensoos was en dat er veel bandjes speelden in 'De Teerkamer' (Kazerne). Nu moet ik helemaal naar Almkerk of Nieuwendijk fietsen want er is helemaal niets voor ons in de vesting. En dat vind ik erg jammer".

) Popkollektief SLIM heeft het project 'Express Yourself' samen met Gemeente Altena en Poppodium Xinix georganiseerd*

Un hortje geleje

Het is alweer *'un aordig hortje geleje'* dat ik een stukje schreef over Woerkumse bijnamen. *Âltaid un gevuulig onderwerp hoor.* Vroeger had nagenoeg iedereen een bijnaam vanwege zoveel dezelfde achternamen. Nou, dat is nu wel anders in de vesting. *Mâr ik gao d'r tóch weer un dotje noeme veur ut naogeslâcht.* Je kunt die bijnamen eigenlijk verdelen in groepen, zoals bv de koppeling met moeder: *Jantje van Keeje, Pieteke van Merie d'n Ouwe, Truus van Wimpies en Joop van Leentjes* om er maar's een paar te noemen.
Er waren er ook die golden voor de hele familie, zoals: *de Kattekoppe, de Gurdaineklimmers, de Sjaks en de Joepsen.*

De Rooie Joeps wier op z'n fiets aongereje en viel. Daornao bleef tie mâr zuuke in de boskes.
Wâ zuukte Jaap, vroege ze.
M'n sigaor, zee tie,
ik hâttum net aongestoke.

Bêêste-naome deeje ut ok goed hoor:
Marinus d'n Beer, Mèèrte 't Koeike,
Aai de Kauw, Gerrit 't Knijntje, Rien de Rat en Frans de Muis en nog veul meer.Jao, in Woerkum hâdde zomâr un naom te pâkke en ge rokte die nooit meer kwait.

Maar ook de visserij leverde een bijdrage. *Wâ dochte hiervân:*
Dina d'n Bukkum, Aai de Schamp,
Jan d'n Bliek en Aai Bot, en veurâl nie te vergete: Cor de stille visser en Frits de slimme visser.

Er waren ook een paar gevoelige namen, zoals: *Zeer Kontje, de Poeierreet en de Botterkont (âmmel vân ondere).* Echter de komische namen waren de mooiste; soms niet altijd duidelijk waar die vandaan kwamen, zoals: *Keesje de Kabbôôjum en Bôôntjesop, maar andere weer wel: Bas de Klerepik, Mari de Modepop, Thijs Soepbuik, Hansjepapakoetjemelke en Merie d'n Hakkeslof.*

Merie hâ pâs un radio; op un keer hoorde ze un mooi liedje en zee: zet'm gaauw ûit dân ken munne mân 't vânaovend ok hore.
Een beroemd en berucht figuur in Woerkum was een zekere agent die voor ieder wissewasje een bekeuring gaf en daarom al gauw *Pietje Potlôôd* werd genoemd. Zijn collega was óók zo'n etter en die kreeg de naam *Basje Balpen.*

Maar het kan nóg gekker, want in één bepaalde familie zaten de kleuren van de Nederlandse vlag verborgen door de namen: *Rooie Joeps, Witte Wout en d'n Blaauwe Dirk. Toevâl bestao nie!*
Agge dâ mâr wit. A.M.

In de najaarseditie van MAAS! gaat het over leegstand van erfgoed en 'verrommeling' van de vesting. Een serre, uitbouw, schutting, dakraam. Wat mag nou wel en wat niet? En wie ziet daar op toe? Daarover gaat MAAS! in gesprek met bewoners én twee nieuwe wethouders.
En wat is er toch te doen over de terrasjes op de bol? Moeten die weg? Stekelige onderwerpen worden afgewisseld met stand-up comedy, live muziek en wie weet een modeshow.

En verder alles over het glazen huis dat een tijdelijke plek krijgt in de kerktuin.

Datum	:	29 oktober
Locatie	:	het Arsenaal
Aanvang	:	20.00 uur
Zaal open	:	19.30 uur
Entree	:	gratis!

Tip: Neem je nieuwe- en oudere buurtgenoten mee!

Schippersraot

'The Race of the Century'. Over deze documentaire ben ik kei enthousiast, niet alleen als zeiler. Het gaat over 'The America's Cup', de beroemde zeilwedstrijd tussen landenteams. Team USA won opeenvolgend in een periode van honderdtweeëndertig jaar (!) deze foeilelijke beker.
In edities 1970-74-80 werd Team Australië met bemanningslid John Bertrand compleet afgedroogd. John werd schipper en zijn rivaal was Dennis Conner. Topschippers die intuïtief zeilen waardoor zij op alle veranderingen van wind, stroming en golven anticiperen. Zij worden één met de natuur en de wedstrijdzeilboot. Het volledige potentieel wordt daardoor benut. Waarom was Team USA ongenaakbaar? Door pure technische innovatie, vergelijkbaar met de Formule1 en gigantische financiële investeringen. Niets was te gek, vooraanstaande scheepsbouw onderzoekscentra, beroemde ontwerpers en zelfs Defence* en NASA innoveerden mee. In Australië was deze aanpak onmogelijk.
John voelde wat nodig was om die protsige beker te winnen.

Ben Lexcen reageerde verbaasd. "John, ik ben een autodidact die aan het pielen is om zeilboten te ontwerpen zonder enige scholing!" John knikte "Precies, daarom ontwerp jij onze wedstrijdzeilboot." Ben was super nieuwsgierig, vrij van aangeleerde denkpatronen, grenzeloos creatief en de natuur was zijn inspiratiebron. In zijn eentje vond Ben de vleugelkiel uit, een zeer revolutionair ontwerp.

Met een op en top fitte bemanning win je 'The Race'. Super gemotiveerd stapten de bemanningsleden de gymzaal binnen. "Ga op de grond liggen" zei John. Op de verbaasde blikken zei hij: "Wees gerust, jullie zullen de naden uit jullie sportbroekjes trainen. Nu gaan we gezamenlijk visualiseren, ons energetisch voorbereiden op de overwinning."
Australië zegevierde in 1983 door intuïtie, moed, innovaties gebaseerd op de natuur en energetisch teamwerk. Het doorbrak een honderdtweeëndertig jaar patroon. Wauw! Dit verbeeldt precies wat ik wil voor onze 'Rat-Race' maatschappij! Hoe bieden we nu alle maatschappelijke uitdagingen het "hoofd"? Door technische A-Innovatie, 'presteren' en leunen op eeuwenoude vicieuze cognitieve patronen? Hoe zou de maatschappij zich ontwikkelen als de mens uit het "hoofd" gaat? Voelen anderen dan ook het échte maatschappelijk potentieel? In verbinding met de (menselijke) natuur, vanuit instinct, intuïtie en wijsheid (be)leven zodat we gezamenlijk een fundament kunnen creëren voor een gelijkwaardige en vreedzame samenleving?

L.F.

** in Sept. 2025 omgedoopt tot 'Department of War'*

Nieuwe bewoners

De kinderen waren uitgevlogen. Bert Lentink en Ellen Steenbeek zaten nog steeds in hun ruime huis in Hilversum waar ze 25 jaar hadden gewoond. Ze stonden voor hetzelfde dilemma als veel anderen in hun situatie:
Zullen we hier blijven, of...
Wij wilden graag wat anders.
Een belangrijke factor bij het beslissen was de zeilboot die in een haven van Zeeland lag, een Hallberg Rassy. Kenners weten dat de in Zweden gebouwde kwaliteitsboot op maat is gemaakt om dromen over lange reizen waar te maken."We konden natuurlijk wachten tot we 67 waren. Maar wisten niet hoe we ons dan zouden voelen", zegt Ellen. "Nu waren we allebei 60."
Ze besloten het huis te verkopen en iets kleiners te kopen. Dat gaf hen de financiële vrijheid om hun dromen waar te maken. Minder werken en een paar maanden per jaar overhouden om te genieten en avonturen te beleven.
Het besluit werd iets makkelijker tegen de achtergrond dat beiden freelancers zijn. Bert werkt met teksten in de breedste zin van het woord. Hij heeft teksten gemaakt voor een reclamebureau in Hilversum met opdrachten voor tv.

Daaronder viel bijvoorbeeld het schrijven van vragen voor diverse quizen. Nu ontwikkelt hij informatiemateriaal voor personeel van een olieterminal in de haven van Rotterdam. De informatie is belangrijk voor de veiligheid.
Ellen was HR-directeur. Nu traint ze personeel op verschillende niveaus binnen de bedrijven en werkt veel internationaal.
Maar nu moesten ze wel op zoek naar een nieuw huis.
"Het was per ongeluk dat wij hier terecht kwamen", grapt Ellen.
"Een vriendin had een expositie in Gorinchem. En wij gingen daar kijken."
Om een lang verhaal kort te maken: Ellen en Bert wonen nu aan de Hoogstraat 32. Aan de muur hangt een van de kunstwerken van die expositie in Gorinchem.
Het huis is van onder tot boven gerenoveerd. "Dat is gelukt dankzij vrienden, familie en een prima aannemer."
Inmiddels beginnen ze langzaam aan hun draai te vinden in de Vesting. "Ik ben op zoek naar dingen die ik kan doen, zoals vrijwilligerswerk", zegt Bert.
Ellen staat al ingeschreven voor een zeilmakerscursus. E.W.

Museum De Rivier

'Wordt vervolgd' is de passende naam van de expositie in wat tot vorig jaar nog ons visserijmuseum was. De expositie loopt tot 14 november)* en is georganiseerd in aanloop naar het nieuwe museum De Rivier. Volgens bestuurslid Nico Kersten was het eerste expositieweekend gezellig druk.

SCHEPEN ACHTER ZICH VERBRAND?

Dat blijkt ook letterlijk het geval. Nico vertelt over de twee boten die binnen lagen: de oude zalmschouw ligt inmiddels in de jachthaven, de andere was zo slecht dat de enige optie een donatie aan het milieuplein was. Zelfs de oudijzerboer wilde 'm niet hebben, teveel teerresten.
Alle bruikleenspullen zijn inmiddels terug bij de eigenaars en helaas bleek er weinig interesse voor de spullen die niet terugkomen in het nieuwe museum.

DE FINANCIERING?

"Veel hangt nu af van – vooral – de gemeente. Er is interesse bij grote fondsen en het bestuur kreeg al een paar flinke bijdragen in het vooruitzicht gesteld, maar de voorwaarde is dat de overheid meedoet. Die gesprekken lopen nog."

DUS NA EEN 'JA' VAN DE GEMEENTE KUNNEN JULLIE DOOR?

"Ja. Alles staat klaar voor de fondsenwerving. Daarvoor is een professioneel bureau ingeschakeld. En op dit moment legt de architect de laatste hand aan 'bidbook versie 2'"

'HOOP IS GEEN STRATEGIE'

Jaarlijks mikt het museum op zo'n 35.000 bezoekers. In Nederland is het gebruikelijk dat voor een goede exploitatie het museum zelf 50% van de kosten opbrengt en de overheid de resterende 50%. Museumvereniging, de landelijke brancheorganisatie, denkt dat het een haalbare kaart is. Voor een stevige toekomst is het overigens niet realistisch dat dit alleen op vrijwilligers draait.

Samen met het bestuur hopen we toch... op de goede afloop!

**) woensdag, vrijdag, zondag tussen 10.30 en 16.00 uur* J.Z.